

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Prosæ Tomus ...

Conti, Giovanni Battista

Rom, 1704

Prosa VII. De Divo Apollinare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69458](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69458)

PROSA SEPTIMA.

De Divo Apollinare.

ORATIO.

Umen illud fæmi-
neum, atque impo-
tenter iratum in fa-
bulis, Auditores, dū
asperrimis Herculem
imperiiis oneraret,
quodam quasi livore
intabescens, speciosis laudum præco-
niis Herculeam tandem patientiam,
vel execrando exornavit: id præ aliis
speciosissimum extat, quo Herculem
ipsum in magnorum victoria laborum
parentis sui Jovis cæleste genus præse-
tulisse, fateri quondam non abnuvit:
(a) *In laudes (inquit) suas mea ver-
tit odia, ac dum nimis seva impero, Pa-
trem*

(a) *Verba Junonis apud Senecam in Trag. Hercul.
Eurens.*

trem probavit. Fabulam veritati non se-
cus atque umbram luci, & colori sub-
servire in præsens cogamus. Sanctissi-
mum Antistitem, atque Martyrem,
beatissimum Apollinarem laudare in-
gredienti immensa mihi propemodum
laudationum seges enascitur. Verùm
ut plurima paucis, & maximum quid-
dam brevi vobiscum unà conficiam, il-
lud ex omnibus lectissimum accipere
visum est, vobisque in conspectum da-
re: Apollinaris verus Principis Aposto-
lorum Petri Auditor, & Sectator, in
omnibus, quæ fortiter gessit, aut for-
tius tulit, verè Præceptorem, atque In-
stitutorem suum Petrum probavit.

Quantus sit Apostolus Petrus, ex
ipso metiri planè fas esto Senatus Apo-
stolici principatu, quo dignatus illum
est verus ingentium meritorum æsti-
mator, & donator Christus Dominus,
is videlicet qui summis curandis, ge-
rendisque muneribus pares animas &
sapientissimus novit, & omnipotentis-
simus facit. Ut hanc tamen maximi
Apostoli magnitudinem paulò explica-
tius metiamur, repetamus, quæso,
memoria erectissimam illam (præfer-

tim post immissum è celo per igneas
linguas cælestem spiritum) Petri fidem,
ac fiduciam, illam animi præstantiam
spectatissimam, flagrantissimum illum
in magistrum Deum amorem, gene-
rosissimam propugnandæ religionis a-
lacritatem, & studium penitus admi-
randum, denique cruciamentorum, &
crucis æstuosissimam sitim. Hæc Petri
fuere; hæc ipsa Petrum fuisse, prope-
modum dixerim, quando ex virtutibus
animum, ex animo pensitare homi-
nem totum debemus. Agite igitur, ut
Beatissimum Antistitem, & Patronum
Apollinarem (quod hac mihi oratione
destinatum est) Petrum suum institu-
torem, agendo, ac patiendo expressis-
se videamus: quas prænotavimus Petri
virtutes, quantæ in Apollinare extite-
rint, speculemur. Pergite mecum ani-
mis, & itinerum ejus, & laborum, &
Apostolici, ut ita loquar, pulveris se-
riem ac tramitem tractumque univer-
sum cognoscite. Tu mihi in primis ve-
tustissima æquè, ac florentissima Urbs
Ravenna Apollinarem meum, atque
tuum prosequenti occurras; ipsoque
in limine, ac vestibulo ærumnarum
sua.

suarum talem, ac tantum præmon-
stras, ut jam Petrum in eo totum in-
telligam. Nimirum vix dum sinu tuo
exceptus Apollinaris jam disternare
procul infidentes Demonas medita-
tur, instanterque contendit; jam per
compita Apostolico spiritu, ac pede
discurrere; jam ferere in vulgus Chri-
sti nomen, & Christiani nominis dog-
mata; jam astu, atque arte Sancto-
rum Optimatibus tuis insinuatus eo-
rum animos demereri, eorum fensa,
& suffragia Christianæ causæ lucrari.
O sanè animam afflatibus divinis in-
stinctam; ò Ductore Deo, Doctore
Petro dignissimam. Ut planè innote-
scit, quàm efficax Dei verbum sit,
quàm prærapidum, quàm præpollens!
At si Christi Heroes, eorumque labo-
res, sine offendiculo progredierentur,
minor utique ad palmarum messem
eorum extaret felicitas: erumpant
proinde in medium calamitatum fu-
riæ; & qua data porta in Apollinarem
nostrum insiliant, eumque nobis to-
tum, totumque in eo Petrum exhi-
beant. Sentio Tartari potestates, &
satellites tenebrarum pati diutius non
posse

posse Apollinaris operam, ac profusos in Evangelii semente sudores. En ergo Idololatræ, atque improbi Sacerdotes ad conflandam Apollinari invidiam se, atque suos quàm versutissimè exacuunt, quàm improbissimè cohortantur. Primùm omnium ad flagra, & verbera iminentem Pastorem propellunt: expediunt virgas ad opus crudelitatis virgatores crudelissimi; certatimque in sanctissimum corpus invadunt. Sed tortorum fatigari potest impietas tormenta inferendo, fatigari ferendo Apollinaris pietas non potest. Mira itaque facientem, & mirificè patientem sequamur; patebitque ad liquidum, quantum animorum Christianæ religionis optima causa Defensoribus optimis largiatur.

Fama refert prænobilem virum Ravennæ (erat ei Bonifatio nomen) nativo linguæ impedimento expedire sermonem diù nequivisse. Id impedimenti, præpotens ad miraculum usque Apollinaris virtus evicit; quin etiam miraculo ut miraculum cumlaret, viri ejusdem filium diu maligno Dæmone dominatum confestim majestate vocis
plus.

plusquam hominem sonantis resolvit ,
levavitque . Quid beneficiis hujusmodi ,
ac prodigiis Heroem præstantissimum
sibi paravisse putatis Auditores ? Illud
prorsus quod sibi humanorum om-
nium maximè , vel unicè pretiosum in
terris est , incommoda , criminaciones ,
insectationes , pericula , & supplicia . E-
tenim repugnantium Christo turbu-
lentissimorum hominum invidentia in-
de sibi opportunitatem fecerat in A-
pollinarem turbulentius sæviendi . Sic
quod Ignatio Martyri , id ipsum Apol-
linari Sanctissimo permissum divinitus
evenire , rem scilicet sibi esse cum Leo-
pardis ferocissimis , quibus & cum be-
nefeceris , pejores fiunt . Ecce igitur tibi
lictorum iterum manus , iterum flagel-
la in Apollinarem deprompta : at ecce
iterum Apollinaris plusquam ferrea ,
plusquam ænea , (dicam veriùs) plus-
quam , & aurea virtus ad tormentum
quodlibet depromptissima , & quæ su-
perare sustinendo possit cujuscumque
carnificis obdurato in pectore robur
quodcumque , & æs triplex . Christi
militem cædunt , dilaniantque carnifi-
ces ; plagæ ingeminantur , & vulnera ,
nec

nec jam membra, sed vulnera vulnerantur, cumque vix vulneribus locus superfit in corpore, superest tamen in animo, ac supereminet post lanienam solidissima Martyris tolerantia. Quare attonitos, at non edomitos habet tortores tantum hoc invictæ victricisque tolerantiaē spectaculum. Proh humanos animos, cum semel mancipati sunt vitiis, usque adeo ab humanitate degeneres! Proh impietatis, ac sævitiaē monstra contra pietatis, ac sanctitatis miracula!

Ne pigeat vos Auditores benignitatis vestraē quasi gradibus prosequi orationem meam; mecumque simul adesse Apollinari fortissimo, dum ulterioribus denuò suppliciis destinatur. Quandoquidem passus flagra, atque virgas superavit, impio iudicio sancitur, periclitandam ejus esse prunis, & ignibus fortitudinem. Verumtamen, nec novo isto, & crudeliore supplicio officis quidquam impietas; immo vel nolens, renuensque hoc assequeris, ut sibi magis sanctissimi Pastoris pietas proficiat: argumento sit, quòd illas inter prunas, ignesque conspicuos jam
jam

ne-
cus
in
am
are
or-
ue
na-
nt
ge-
tiæ
tis

ni-
qui
ul
ul-
r.
ue
ci-
&
L
io
el
ut
as
n-
m

jam præclarè factum videbis: Jussus ,
atque adactus impio mandato canden-
tes supra carbones Apollinaris incede-
re , incedit confestim præcipienti im-
pietati obsecundans in religionis , &
pietatis obsequium , in ipsius impietatis
opprobrium . At enim utrum ne focus
illis , ignibusque Apollinaris virtus ex-
hausta est ? an emollita constantia ? an
succussa vel leviter patientia ? Absit ,
ut Romana olim superbia suo in Scæ-
vola plus ostentare prodigii jactabūde ,
& fumosè inter illos adeo decantatos
ignes valeat , quàm Romana jam fides
in Apollinare suo veraciter , atque hu-
militer prædicare . Conspicite mecum
unà prodigium haud unum . Peram-
bulat Apollinaris ignitos supra carbo-
nes , nudisque plantis (si quid tamen
in eo nudum , qui suo totus Christo
indutus , qui Deo suo clypeatus totus
prodibat) nudatis , inquam , plantis
subjectos ardores proculcat ; nec queri-
tur , nec ingemiscit , nec trepidat .
O grande generositatis plusquàm hu-
manæ prodigium : at ò grandius pote-
statis non minùs , quàm divinæ mira-
culum . Non tantum certo , atque in-
ter-

territo gressu , sed impunè etiam , sed
 prunis etiam parcentibus ; & rosarum
 in speciem vernantibus , ac rorantibus
 per supplicium suum latè spatiatur
 constantissimus Heros . Attamen nec
 tantum miraculi infringere potuit ob-
 stinatam tortorum crudelitatem . Quin
 etiam eò in Apollinarem sævire trucu-
 lentiùs fixum obstinatumque illis est,
 quò adversùs sævitiam pro Apollinare
 suo ad evidentius miraculum cælum,
 cælitesque depugnāt . Profuit ergo ignis
 ille Dei famulo , ut luculentiùs clare-
 sceret ; at impiis tortoribus non pro-
 fuit , ut ad lumen ejus caliginem suam
 excuterent , fideique veritatem conspi-
 cerent . Voluisset , & id paterna Dei
 charitas , sed volenti charitati ipsa ho-
 minum illorum averfans , adversans-
 que improbitas repugnavit . *Ignem quidem*
(Augustini verbis ut eloquar) igne bene
utitur Medicus , pane autem sceleratè a-
butitur veneficus . Igne illo pedibus A-
 pollinaris substrato sicut ad Martyris
 patientiam illustrandam usus est Deus,
 uti quoque ad tortorum cæcitatem il-
 luminandam tanquam medicus opti-
 mus voluisset ; sed tenebrarum , noctis-
 que

que suæ amatores teterrimi ex igne illo, illisque flammis plus adhuc hauserunt caliginis, & livoris; atque in beatissimum Martyrem ipso ignitorum carbonum lucidissimo testimonio commendatum violentiùs exarsere. Quid ergo calcato tam splendidè ejusmodi supplicio de Apollinare subinde factum censetis? Videte humanæ, immo plusquam inhumanæ feritatis portentum. Longè gentium eliminandum à se strenuissimum Martyrem statuunt iniquissimi homines, velut hominum communi consortio, & commercio indignissimum.

Verùm eliminatum, atque expulsus prosequi adhuc suspiciendo, mirandoque nos juvat. In Æmiliam progredientem intueor; atque inibi protinus perillustri miraculorum commendatione, nominis, ac virtutum ejus celebritas circumquaque increbrescit. Ferunt, Rufini eo locorum nobilissimi inter primos viri jam extinctam filiam, ab Apollinare auris vitalibus restitutam. Edoctus universa cum domo tanti magisterio miraculi Rufinus, eam intrepidè profiteri religio.

gionem est ausus, quàm Apollinaris tradebat. Hinc porrò invidiæ, atque odiorum; hinc calumniarum, atque minarum nova in Apollinarem agglomerata tempestas. Etenim continuò Præses veritati, ac prodigiis incredulus Apollinarem accersit, ferociter increpat, supremoque capitis intentato discrimine eidem denunciat, ut vel non vivendum sibi in posterum intelligat esse, vel à Christiani dogmatis doctrina, & prædicatione absistendum. Improbæ, & nefariæ voces incassum jactat. Nam Heros imperterritus, atque Apostolicis sensibus, animisque instructissimus quod olim ab Apostolis usurpatum fuerat, secum itidem reputans, infinitis partibus præstabilius esse decernit Deo quàm hominibus auscultare. Gestit proinde vehementiùs urgere instituti, & consilii sui rationes. Huc, illucque rapidissimè, atque ardentissimè pervolat; Christum ubique deprædicat; ubique Christianorum dogma propugnat; redarguit ubique, & refellit idolorum ludibria, idolatriæ mendacia. Quapropter ut ingentem ipse animum, fideique amplificandæ

in.

interminata cupiditate exæstuantem
contrahat aliquando, comprimaturque;
affectum ærumnis, laboribusque cor-
pusculum eculeo insuper distentum
volunt hostes acerbissimi. Porrecta igitur
ad terrorem pænalis machina com-
paratur: admoventur Christi Athleta:
jamque distorqueri incipiunt lacerto-
rum compages, jam artus, & membra
divelli: jam omnis nervorum structura
dehiscere. Quid pluribus? totum fer-
mè corpusculum restibus, ferreisque
catenis in diversa trahentibus quassa-
tur, dilaceratur, dirumpitur. Nihilo
secius integer animus in magno mensis
culmine sibi, Deoque suo constat se-
curus. Distorquere possunt tortores,
divellere possunt, ac lancinare quod
Sanctissimi est Martyris, carnem, ar-
tus, nervos, totam ipsam corporis mo-
litionem; at quod ipse potissimum est
Martyr Sanctissimus, ob statu dimo-
vere non possunt: etenim ea ipsa in pe-
tra Discipulus fidelis subsistit, supra
quã summus omnium Magister Chri-
stus Ecclesiam suam ab se extruen-
dam prædixit idem ipse atque extruxit.
Hoc enimverò perquam dignum An-

ge.

gelis, ac Deo spectaculum est: hic religionis triumphus; hoc decus, hæc pompa Catholicæ veritatis. Distractis eculeo membris perstat in proposito Martyr, atque inter crebras adeo lacerationes in arcano sui cordis recessu intactus, intactusque inhiat adhuc plura, adhuc immaniora supplicia; & quidem inhiantis animi votis annuunt extemplò facilitate, & largitate nequissima Judices detestandi. Imperant, conscissis in rimas, & vulnera membris ferventis aquæ tormentum penetrabile superfundunt, ut novorum accessione tormentorum tormenta vetera recrudescant. Imperata tam crudeliter crudeliùs capessunt, & crudelissimè facessunt Carnifices. Succensis focus athena certatim parantur. Affunditur ingens aquarum vis, ut suppositis ignibus effervescat. Verùm, & huc referre ea divini oraculi verba in Apollinaris honestamentum liceat: *aque multe non potuerunt extinguere charitatem*. Sive algeant humores illi, sive ardeant, tepere, aut torpere omnino ipsos oportet, quoties longè majoribus, melioribusque labefactandis Apol-

pollinaris ardoribus adhibentur. Num
aquam, atque ignem, duplex perituri
mundi elementum expaveat qui ele-
menta universa, qui universum mun-
dum, & quidquid supra, quidquid in-
fra objectaverit sese, ad pulcherrimum
certamen laceffit pro fide, pro religio-
ne, pro Deo? Spectarunt jam cæcu-
tientes impietate sua Judices, ac tor-
tores tam imperviam omnigenis cru-
ciatibus firmitudinem. Quapropter ne
ulterius tot in adamantinam animam
allisa tormenta aut retundantur, aut
deperdantur, sat sibi bene consultum
autumant dementissimi homines, si
Apollinarem ob se longissimè ejiciendo
in exilium exturbent. Ejicitur ille,
sed idem pariter volenti, libentique
animo excedit: excedit ab impiorum
hominum aspectu, à nefariorum allo-
quio, à sacrilegorum frequentia, ab
implacabili perfidiosorum immanitate.

Perge exul egregie, & quacumque
perrexeris, Christum Servatotem cir-
cumsona, Petri sapientiam, doctri-
namque dissemina, exterarum gentes, &
nationes longinquas Evangelii sensi-
bus imbue: tui quippe & muneris, &
mo-

moris fuerit terras quascumque virtutibus, hortatibus, monitis, miraculis & (ut semel dicam) Apostolicis vestigiis peragraré.

Quid hoc interim rei est, quod videre videor Auditores? Naufragium passus Apollinaris sospes in Mysiam transmittit, mox in Danubii ripam exponitur: postremò venit in Thraciam. Exul ubique, re tamen vera nusquam exul, etenim vix ullum exilio vacare angulum finit explicatissimus virtutum ejus rumor, prodigiorum ejus fulgor, Apostolici pectoris amplitudo. Præ multis aliis conjecturam unam hinc ducite: Diù Serapidis in templo improbus Demon divinitatis honores rapacissimo ambitu conquirens mendacissima in vulgus oracula venditabat. At dum Apollinaris illic versaretur, professus ille palam est; sese fundendis oraculis absternitum, & silere prorsus compulsus. Novæ hac de causa seditiones coortæ Christi Martyrem adegerunt, ut loco illo decederet. Duce igitur, atque auspice superni Numinis providentia post innumera itinerum, viarumque divortia Ravennam denuò

Apol.

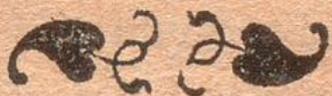
Apollinaris revisit. Liberet hinc tantam lucem Urbi fortunatissimæ reducem gratulari; sed illa idolorum, atque errorum suorum caligans in tenebris cum tantam sibi affulgentem lucem non internoscat, rursus furore, odiisq; sacrilegis in optimum Pastorem invehitur. Cui proinde gratulationes, cui acclamationes, cui triumphalem plausum adornem, nisi tibi Martyr fortunatissime, propugnator fidei invictissime, Principis Apostolorum auditor, & imitator sapientissime? Jam aspiciamus iterum procul à civitate, procul à civibus iterum abeuntem, fustibus iterum, flagrisque cruentum, ac propè interemptum aspiciamus, Auditores; nec tamen (quæ ejus est animi firmitas, atque inaccessa malis omnibus bonæ mentis fiducia) nec tamè à fervore apostolico temperantem: Exanguis, ac penè exanimis supremos inter anhelitus jam laborat, & nihilominus in vinea Domini laborat adhuc, æstuatque hortando, arguendo, increpando, obsecrando. Æternis intentatis suppliciis exterret salubriter animos; præmiis denunciatis æternis vitaliter eosdem inflammat. Iratus in

D idola

idola excandescit ; mox in indolem nativæ facilitatis recipit sese ; tum Christi fidem, & crucem, obitamque pro humano genere mortem ad credendum, ad sperandum, ad amandum tempestiva cum suavitate reponit. Hæc inter munia, atque verba, hac apostolici laboris solitudine, hac Christianæ militiæ agitatione, hoc certamine, hoc pulvere feliciter Apollinaris perfunctus mortalis vitæ curriculum apostolico exitu felicissimè coronavit.

Spectastis, opinor, mecum quàm constanter in vita, totisque itinerum, ac laborum suorum jactationibus & quàm fidelitèr Petrum suum expresse- rit maximus hic Petri discipulus: specta- stis tantum ejus in moribus, & operibus Doctorè, & Magistrū. Uno verbo: sive ageret Apollinaris, quæ mortalibus pro- dessor, sive ab infēsis mortalibus pate- retur adversa, seu miranda patraret, seu subiret horrenda, sive per vitæ vicissitudines, seu in extremis vitæ mo- mentis spectaculo nobis fuerit, profes- sō semper, & ubique suum nobis Pe- trum probavit. O utinam Præsul san- ctissime, quandoquidem tua omnes tu-
tela,

na. tela, (a) tuisque auspiciis hic tegimur,
hri. utinam nobis omnibus, religioni, at-
pro. que Ecclesiæ per Ecclesiasticos ordines
en. ritè, ac persanctè juratis, tuam istum
n. tam constantem in Petri mores amo-
læc. rem, tuumque in Petri virtutes stu-
sto. dium tam efficax, atque imitationis
næ. calorem singularem, ex isto, ubi nunc
hoc. beatissimè flagras, beatarum flamma-
tus. rum sinu cælesti latè dispertias, & ef-
ico. fundas. Enimverò si tam salutare ex
àm. patrociniū tui umbra capiemus auxi-
m. lium, non vana, nec sterilis tua nobis
& umbra; sed qualis jam olim tui Petri
fle. aderat umbra alienis languoribus, ta-
sta. lis & umbra tua aderit nobis; nosque
bus. deinceps ab illa ad patrios Septentrio-
ive. nes decertaturi adversus Lutheranam
ro. Hydram catholicè eruditi, apostolicè
te. fervidi, romanè fortes redibimus.
et,
vi.
no.
fe.
Pe.
an.
tu.

D 2

PRO.

(a) *Hæc orat. Habita fuit à quodam Alumno
Coll. Germ. Hungar. ad Domesticum Auditorium.*